

УДК 330.34

Горбань С.Ф.¹

Палей Д.О.²

¹ канд. техн. наук, доц. НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

² студ. гр. МТЕ-216 НУ «Запорізька політехніка»

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Соціалізація передбачає поліпшення якості та рівня життя населення, а саме: рівень зайнятості населення та умови праці; рівень освіти та професійно-кваліфікаційної підготовки; структуру доходів та витрат; споживання продовольчих і непродовольчих товарів, їх якість та обсяг; структуру та якість платних і безоплатних послуг; забезпеченість житлом; обсяги нагромадженого майна та особистих заощаджень; масштаби

залучення до культурного життя; системи соціального забезпечення та страхування; економічні умови життєдіяльності; стан генофонду нації.

Прискорений розвиток науки, техніки і технологій, інформатизація та інтелектуалізація життя суспільства суттєво впливають на соціалізацію економіки. Кризові явища в Україні негативно позначилися на показниках безробіття, демографічній ситуації, рівні доходів населення, забезпеченні соціальних стандартів життя. Відновлення і збереження економічного потенціалу країни можливе через його соціалізацію за рахунок розвитку нових форм сумісно-розділеної праці. При цьому слід враховувати такі аспекти як: соціально-економічна соціалізація – відображає процес зміни форм власності; функціональна соціалізація – характеризує розвиток соціального забезпечення населення; формаційна соціалізація – змінює структуру економіки за рахунок зростання соціальної сфери.

Для забезпечення економічного і соціального розвитку перш за все, держава повинна переорієнтувати всі суспільні процеси на людину та її потреби щодо духовного, фізичного вдосконалення, а також забезпечення матеріального достатку на досить високому рівні. Саме це визначає стратегію соціально-економічного розвитку за напрямом формування соціально орієнтованої ринкової економіки.

Головними напрямками розвитку соціально-економічної соціалізації є корпоратизація підприємств України та розвиток роботи фондового ринку, що забезпечує залучення широких верств населення до розподілу власності. Основними параметрами оцінки результатів соціально-економічної соціалізації є частка приватних акціонерних товариств у структурі власності держави, обсяг фондового ринку тощо.

Функціональна соціалізація передбачає перерозподіл доходів між верствами населення, через соціальний захист. Сьогодні головною проблемою соціального захисту є неефективна система розподілу благ. Основні напрями розвитку соціального захисту населення є: посилення адресності соціальної допомоги; підвищення ефективності управлінських рішень у системі соціальної підтримки населення; запровадження стимулів до економічно відповідальної поведінки одержувачів соціальної підтримки. Важливими заходами в цьому напрямку є зміна систем соціального захисту, розвиток системи соціального страхування та боротьба з «тіньовою економікою». Оцінити стан розвитку функціональної соціалізації можливо, аналізуючи частку витрат бюджету на соціальний захист, обсяги ринку соціального страхування, частку «тіньової економіки» тощо.

Напрямок формаційної соціалізації передбачає зростання частки соціальної сфери у структурі економіки. Тут проблема полягає в тому, що більша частина підприємств соціальної сфери знаходиться під керівництвом держави. Однак, досвід розвинутих країн свідчить, що такі підприємства

ефективніше працюють під приватним управлінням, хоча потребують посиленого зовнішнього контролю за якістю виконання своїх соціальних функцій. Важливими показниками, що характеризують стан розвитку формаційної соціалізації, є: частка галузей соціальної сфери у ВВП країни; обсяг її державного фінансування та показники рівня задоволеності населення якістю надання відповідних послуг.

Процеси соціалізації економіки відбуваються на всіх рівнях функціонування економічних систем. Тому важливо збалансувати вплив на процеси соціалізації суб'єктів кожного рівня. Тобто головна роль держави – формування нормативно-правової та інституціональної основ. Роль регіональної та місцевої влади – організація та підтримка цих процесів на своїй території. Роль підприємств і населення – активна участь у процесах соціалізації економіки. На рівні підприємств доцільно розвивати соціалізацію менеджменту, що передбачає посилення уваги до людини та задоволення її потреб на робочому місці. Гармонізація інтересів працівників, керівників та власників підприємств сприяє розвитку соціалізації економіки та забезпечує сталий розвиток як окремого підприємства, так і економічної системи країни в цілому.

Процес соціалізації економіки є ефективним коли підходи та процедури до його формування тісно пов'язані з кінцевою метою — соціально орієнтованою економікою. В цьому найважливішу роль відіграє державна політика соціалізації економічного життя. Вона є визначальним чинником для створення системи соціально-економічних заходів, за допомогою яких держава має можливість впливати на динаміку рівня та якості життя населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Івашина О. Ф., Івашина С. Ю. Соціалізація економіки в контексті постіндустріальних тенденцій. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2014-6_0-pages-8_12.pdf
2. Об'єктивна необхідність соціалізації економічного розвитку. URL: <https://buklib.net/books/22766/>
3. Попадинець О. В. Соціалізація економіки як нова парадигма економічної теорії. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/19362/3/2015_Popadynets_Sotsializatsiia_ekonomiky.pdf
4. Пігуль Н. Г. Основи функціонування соціальної сфери. Науковий вісник ВНЗ Укоопспілки. Полтавський університет економіки і торгівлі. Сер. Економічні науки. 2013. № 1 (56). С.46-50.
5. Соціалізація економіки: сутність та категоріальний апарат. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20176\(128\)/sep20176\(128\)_123_HurinaH,OhiyenkoM,Ra botinYu.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20176(128)/sep20176(128)_123_HurinaH,OhiyenkoM,Ra botinYu.pdf)